

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
A lap hirdetései, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 117. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Félévre	12
Negyedévre	6
Egy hónapra	3
— Egyes szám ára 8 fill.	

Irdetések

A kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Péntek, május 24.

Városi ügyekről.

Nagybecskerek, május 24.

IV.

Városunk Kuliffay Lajos polgármestere idején a jelenlegi színházépületet 30 évre kibérelte és ezt 60000 kor. költséggel használhatóvá tette. Ez idő óta széles e világon sok és nagy színházi tüzkatasztrófa volt. Az emberek ezrei pusztultak el tűz, füst és agyonnyomattatás által.

A mi szegény városunk, az ilyen veszedelmekre való tekintettel, azóta többször, névszerint az utolsó években is, több ezer korona költséggel létesített mentőépítkezési készületeket, amelyek a szomszédos telkekre vezető kijárókból és lépcsőkből állnak. De képzeljük csak el, ha — ne adja Isten — a mi színházépületünkben tűz ütne ki, olyankor különösen, ha az előadás nagyszámu közönség előtt folyik. Vajon mily irtóztató nagy tolongás állana elő. Mindenki a főkijáróhoz iparkodna és a mellék, különben is nem tág kijárók nagyjában figyelmen kívül maradnának. Ehhez jön még a mi színházunkban alig mérsékelhető léghuzam, amelynél fogva a tűz egy pillanat alatt mindenfelé elterjedhet, lévén a nézőtér is jó sok könnyen tüzetfogó berendezés és butorzat.

Igy tehát egy új színház építése csak odáig halasztható el, amíg azon tényezők, kiknek ez földadata és kötelessége, a hozzájárulásra, az ott gyakorlandó befolyásra, az anyagi eszközök előteremtésére nézve teljesen tisztába nem jöttek úgy, hogy aztán megfeszített erővel gyorsan az építéshez foghassanak.

Azon 30000 forintnak, amelyről említést tettem, törlesztési ideje, úgy gondolom, rövid néhány év alatt lejár. Városunk adózó polgárai a törlesztési hányadoknak évi részét a közjöveldelmi pénztárból fedezték, mert hiszen a bérösszegekből, amelyeket a színház szolgáltatott, a fönntartási, meg főlügyeleti és tüzbiztosítási költségeken túl alig maradhatott valami. Ebből folyólag a város egy új, ugyanolyan 60000 koronát tevő kölcsönt vehetne föl, amelyet a színházi épület emelésére, mint hozzájárulást, fölajánlhatna. Ha éppen kívántatnék, avagy annak elodázhatatlan szüksége állana fön, hogy a város az eddig költségvetésileg megállapított és a zárószámadások által igazolt csekély jövedelemről is lemondjon, ez esetben, a multtal egybevetve, ez volna az egyetlen új és megéreztető évi áldozat, melyet a város közönsége hozna, mert a tovább fizetendő annuitási részletek már ugyszólván a testünkhöz nőttek. Ezen hányadok még azáltal volnának csökkenthetőek, ha a város a 60.000 kor. kölcsönt 50 éves törlesztésre venné fel. A vármegye a mintegy évi 15.000 kor. bevételt képviselő 1/4%-os pótdadójában ugyancsak fölvehetne egy 100.000 koronás kölcsönt és ezt a színház felépítésére fordíthatná.

Végül meg kell most emlékezni a D. M. K. E.-nek a kormányhoz intézett azon kérelméről, amelylyel egy Nagybecskereken építendő színházra, mint első fontosságu magyar kulturális intézményre 120.000 kor. hozzájárulást kér.

Szerény itélőtehetségemmel sokszor nem helyes dolognak tartottam azt, ha

országunknak 1867. óta többször változott kormányai köztintzmények létrehozásakor formális és nem is titkolt árverést tartottak az ezeknek elnyerésére törekvő városok között. Mert a létesítésre magára is, de meg a fölállítási helyre nézve is a magasabb érdeknek, a célba vett ügy átalakító és teremtő eredményének kellett volna mértékadónak lenni.

Mindig szem előtt tartandó lett volna az, hogy a vidéknek is, különösen a végeken van szüksége erősebb támasztó pontokra, amelyek, ha nem fejlesztetnek, tepsedésbe esnek. Ott pedig, ahol ilyen pontok nincsenek, olyanokat teremteni kell. A maguk erejéből, anyagi gyöngeségük folytán, kellőleg emelkedni nem tudó városokat köztintzmények odahelyezésével kell előbbre vinni. Az így gondozott vidéki városok mindmennyi kirendeltségei az országos magyar kulturának, de meg azon fölül a maguk költségein végeznek az állam közép- és alsófoku igazgatását.

De ha már a városokkal szemben a kormányoknak eddig az volt az álláspontja, hogy „do ut des, facio ut facias“ és még eddig olyan jelenségek nem mutatkoznak, amelyek az ezen fölfogástól való eltérést tennék valószínűvé, ha azon két pénzbeli tényező, amelyet javasoltam, a város és a vármegye által fölajánlatnék, ha még továbbá a kormány részéről Nagybecskerek város, mint egyik délvidéki magyar közművelődési gócpont, kellő méltánylásra talál, akkor nem lehet kétséges az, hogy itt egy színházi épület emelése kellő pénzbeli támogatásra találand az államkormány

A „TORONTÁL“ tárcája.

A diák-tanulmányutak.

A nagybecskereki diákok tanulmányutja alkalmából írta: Hegedüs János.

Rég megváltozott a világ képe. A régi szokások elavultak, elmaradtak, újak léptek helyébe, előnyére-e a korak vagy sem, bizony bajos dolog volna eldönteni.

A mi időnkben a tanáraink csak majálást rendeztek a „Pata“-erdőbe, az „Aranykert“-be, meg a „Madarasi rét“-be vittek ki botanizálói A tanulmányutakat magunk rendeztük. De hogy?

Valamelyik csavargó természetű vagy a nagy természetet szerető, vagy geográfiai ismeretek után áhító társunk kiadta a jelszót: „Gyerünk a Balatonra“, „Másszuk meg a Magurát“, „Ki jön Kraszna-Horkára?“, „Gyere velem Gömörbe“. Ennyi volt az egész. Aki akart, jött, aki nem akart, otthon maradt. A pénz szoba sem jött. Annyi kellett csak, hogy hidon, réven, vámon fizethessünk. (En két darab kétgerasossal jártam meg Biharból Kraszna-Horkát.) A többiről gen doskodott az akkori jó társadalom. Földes ur, csapáros, pap, prókátor, kantor, kurátor, nemzetes asszonyaimék — sőt még a „szegény legények“ se hagyták elveszni a diákok. Bőviben voltunk minden földi jónak. Kézbe vettünk egy göröcsös fűtykóst, végire akasztottuk a fehér tarisznyát, benne a legszükségesebbet, a kijelölt helyen összejöttünk, a vezető megadta a jelt s felhangzott az ének:

Indul nagy útjára az árva diák...

és elindultunk gyalogszerrel, ruganyos léptekkel. Megfigyeltük a fát, a bozótot; az ut mentét, a folyam futását. Ott álltunk meg, ahol elfaradtunk. Árokpart, zöld pázsit, berek, cserény, tanya, váromladék, csárda, magános haz kitűnő menedékek voltak. Utunk nem volt kiszámítva. Mentünk ameddig jól esett és vágyunk sarkalt, egyszer csak visszatérünk s ha nem: „az édes haza hantja mindenütt lágy ólén ringatja há fiát“. Amerre mentünk, ahol jártunk, vig dal, pajzán kedv, öröm honolt mindenütt. A fáradtság sohasem nyomott el, sőt ha estelekenyon barátságos uri lakba tértünk, dal és nótá után táncos fészereztük és háláltuk a mulatságot. És ha sem uri lak, sem cserény nem akadt, bizony valóra vált nálunk is a sokkal későbbi keletű dal:

Köbél a nyoszolyám, nemkülönb a párnám.
Az éjszaka a pártfogóm,
Zápor mossa a takaróm...

Sebaj! A kora hajnal a maga balzsamos illatárjával ébresztett és a forró napsugár meleggetett fel és... se meg nem hűltünk, se kőlítát nem kaptunk, hanem tuden, fűrgön meentünk tova s daloltuk az akkori közkeletű dalokat:

Völgyek, erdők és folyók közt
Vigan hajtok addig én!
És örömet nyujt az élet
A természet nyilt óléu.

Az iskolai rend is más volt, kivált a protestáns iskolákban. Szokásban volt itt a legatio, supplicatio. Mindegyik utazással, fáradtsággal volt összekötve, de sok haszonnal járt.

Mindegyik módja a kirándulásoknak módfelett testedző volt; nem merítette ki az idegeket, alkalmat adott a nyugodt, higgadt, elmélyedő megfigyelésre, elmélkedésre. Közvetlenebb volt a szemlélet. Mindent töviről hegyére megnézhatunk, ami utunkba került. Nem rohant velünk a gyorsvonat, és nem kiabáltak percek a fülünkbe: hanem addig maradtunk egy-egy helyen, amíg csak volt látni és hallani való... sőt mulató kedv.

Tanulságos volt; mert ha a helyszínén nem volt, aki magyarázson, akkor a viszonyokkal közvetlen ismerőssel magyaráztattunk avagy uton vagy otthon kutattunk, olvastunk, tanultunk utána. A pápai, enyedi, debreceni, szalontai, kecskeméti, kolozsvári, sepsiszentgyörgyi, mezőturi, csurgói, pataki, eperjesi, szarvasi kollegiumok ifjúsági lapjai telve vannak azokkal az utleírásokkal, tanulmányokkal, melyeket az akkori kor ifjai írtak össze. Ma már ezeknek a megsemmisítésére lehetne kirándulásokat rendezni. Hány nagy férfiaknak találók meg első zsengéit ezekben a naiv, ifju lélek magasztos érzetétől áthatott írásművek — kaleidoskopjában. Hányban látjuk előhírnökét a későbbi nagyságnak, hányban az oroszlan karmokat... és látjuk azt is, hogy akik akkor messze kiténtek ifju társaik felett, az élet harcában mily könnyen törtek össze.

Különösen nevelő hatása volt ezeknek a kirándulásoknak az önállóságra, a független szabad gondolkodásra, a társadalombani forgódásra. A nagy természetnek, a gyalogszerrel való utazásnak kiváló hatása van az emberi természetre, hogy azt a szabadságvágyra, önére sarkalja. Az idegenek, ismeretlenekkel való érintkezés pedig bizonyos simaságot, megfigyelést, okszerű

Legkiválóbb művészi erők!

A fővárosi Cabaret (Bonbonniere)

Legkiválóbb művészi erők!

közkívánatra még egy előadás 24-diken, pénteken a Korona-szálloda kerthelyiségében.

Kondor Ernő, igazgató.

Erdős Richard, a magyar kir. operaház tagja.

László Rózsi,

Szécsi Magda,

Conferancier: Nagy Endre, a kitűnő nevű író.

Balogh Erzsí,

Náyrí Antal,

Huszár Károly.

Karnester: Hetényi (Heidelberg) Albert, ismert zeneszerző.

Az előadandó művek irodalmi színvonaláról legfényesebb tanúságot tesz a szerzők névsora: Bródy Sándor, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Pasztor Árpád, Nagy Endre, Fényes Samu, Gábor Andor, Nádas Sándor, Faragó Jenő stb.

Kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben.

Kezdeté este 8 órakor.

Belépő-díj 2 korona.

részéről. Az igen tisztelt vármegye engedelmevel még valamivel továbbra is bátor leszek ennek vagyonával tervezetni és ezt úgy teszem, hogy városunk ügyeivel kongruens dolgok találjanak megoldást.

Azon telekkel, amelyre a színház szántam, szomszédos ugyanannak a vármegye tulajdonát képező Napholtz, vagy később Ormodi-féle telek alsó fele. Ezen, úgy mondják, a vármegyei muzeum lesz fölépítendő. Ezen épen úgy, mint a színházén megmaradó be nem épített részen szép park lesz ültethető, közepén egy szép szökőkúttal, melyhez a vizet a városi villammal áramereje ingyen szolgáltatná, színtugy, mint a színház tűzbiztonságát szolgáltni hivatott, de a muzeum épületben is létesítendő vízvezetékét is. Így dolgozna egymás kezére a vármegye és város. Ezen a színház és muzeum körül létrejött díszkertben nyerhetnének elismerő és kegyeletes megemlékezést a vármegye és város körül érdemeket szerzett férfiak, bár egyszerű, de műizléssel készült mellszobrokkal esetleg a falakon alkalmazott domborművekkel. Erről és meg sok másról, különösen a város többi főlzabuduló épületeiről, majd a folytatásban lesz szó.

Menczer Lipót.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 24. Országos vásár.
Május 25. Országos vásár.
Május 26. Lóverseny.
Május 26. Lóverseny.
Május 26. Országos vásár.
Május 26. Országos vásár.
Május 26. Országos vásár.
Május 26. Országos vásár.
Május 26. Országos vásár.
Május 26. Országos vásár.

— **Államsegély egy nagybecskereki iparosnak.** A kereskedelemügyi miniszter Csuszner János nagybecskereki kötelesnek egy hálókötőgépet állami segélyképen engedélyezett. A temesvári kereskedelmi és iparkamarának a törvény értelmében felügyeletet kell gyakorolni az ilyen ipartelepek fölött s tegnapi teljes ülésében Csuszner telepének felügyeletével Kühn János nagybecskereki kiltagot bizta meg.

— **Magyar név.** Schwarz Gyula nagy-kikindai illetőségű szegedi lakos családnevének Feketére kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

gondolkodást idéz elő. Az eszmétársulás közvetlenebb, élethebb, erősebb: az ítélőképességre hatékonyabb.

Korunkban talán az ilyen kirándulások idéztek elő, hogy nagyobb előszeretettel viseltünk a földrajz, természettan, történelem s költészet iránt, mint a reális tudományokhoz vonzódtunk; de az is bizonyos, erősebb sovínisták voltak; fajunk, nyelvünk, nemzetünk iránt. Sőt talán a hazafiságot is ide tehetem.

Nem rajongtunk annyira a külföldért. Első és szent kötelességnek tartották a szülőket, hogy a gyermek a haza földjét ismerje meg.

Ha van a mai kornak vétké, egyik legnagyobb vétké az, hogy fiai: futnak a külföldre. A külföld imádatába fulnak bele, (bár csak bele is fulnak). Lelkesínyelnek mindent, ami hazai. Hányan élnek közöttünk, akik még nem látták sem a híres Hortobágyot, sem a Kiskunságot, sem a Nyírséget, se a Jászságot; nem ismerik a Balaton vidékét, nem a Muraközt; azt sem tudják, merre van Csalókőze. Lelkesedett-e valaki közöttünk azért, hogy megnézzék „nemzeti nagy lelkünk temetőjét — Mohácsot”, a mohi síkságot, Gömör és Nógrád vidékét. Ha jártak is a Vág völgyét, ha kereszttől robogtak is Erdély bércei vidékeire, ha leuszták is a gőzhajóval az A dunán, bizony ezzel még nem ismerték meg hazájukat. Nem tudnak róla semmit, legkevésbébb ismerik népet, szokását, jellegét.

Pedig ezek az urak és hazafiak már a föld kereségek csaknem minden nevezetes pontján elszórtak annyi pénzt, amennyi napig összes őseik és leszármazottjaikkal együtt nem élnek e földön. És ezt mind hazafiságból, hazájuk forró szeretetéből teszik! És mert ez így divat... ez az előkelőséghez tartozik. Már pedig csak külön dolog előkelőnek és divatosnak látszani, mint hazafinak lenni.

Diák koromban egyik magyar mágna a legnagyobb reverenciával kérte meg az egyik főiskola tanárkárát, hogy ifjabb gyermekét (az idősebb vézna, beteges volt, korán el is halt) ép úgy részesítsék az iskola azon jótéteményében, hogy legációba és suplikációba mehessen, mint bármelyik más szegény diákot. Ugy lett; a mágna csemete N. B., ma országgyűlési képviselő és jó magam társaságában gyalogoltuk be

— **Segédjegyzők és közéleti irnokok gyűlése.** A nagybecskereki járás segédjegyzői és irnoki kara közös érdekeik előmozdítása céljából folyó év május 30-án (Urnapián) délután 3 órakor értekezletet fog tartani Nagybecskereken a Főzsa szálloda egyik külön termében. Azok a segédjegyzők és irnokok, kik netán tévedésből külön meghívót nem kaptak, felkértemek ez uton is a megjelenésre.

— **Duka László** †. A tegnap hirtelen elhunyt dr. Duka Lászlót melencéi-utcai lakásán már fölrvatalozták. Ravatalát számosan keresik föl az ismerők és jóbarátok közül, azonkívül rokonai közül is többen Nagybecskerekre érkeztek, hogy a végtisztesség iránt rendelkezzenek. A rokonság az elhunyt temetését ma délután öt órára tűzte ki s holttestét nem szállítják Nagyszentmiklóásra, hanem a helybeli róm. kath. temetőben helyezik örök nyugalomra, ahol a családnak szintén van sírboltja. Az elhunyt haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Ströbel szül. Vödrös Klementina mint unokahug, szinészegi Keresztury Sándor nyug. m. kir. esendőrőrnagy, kádári báró Duka Géza követségi tanácsos, ivándai Karácson Vilma férj. nagybarátú Huszár Imréné, ennek nővérei Ilona férj. Thialios Vazulné és Sarolta férj. Klaár Antainé, valamint ivándai Karácson Lajos min. tanácsos, zombori Rónay Amália férj. ebecki Blaskovics Istvánné, zombori Rónay Cecília, Vilma, Ernő nagybírtokos, Jenő Torontálvármegyei nyug. főispánja, beodrai Karátszonyi Andor, ugyazintén számos rokonai és jóbarátai fájdalomtelt szívvel jelentik dr. Duka László urnak, a III. oszt. vas-koronarend lovagjának, nyug. kir. táblabírónak, Torontálvármegyei törvényhatósági bizottsága tagjának folyó évi május hó 23-án reggeli 9 órakor rövid szenvedés után, életének 66-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei ugyan e hó 24-én délután 5 órakor fognak a helybeli róm. kath. sírkertben a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. A szent miseáldozat folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor fog az egek Urának bemutatni. Nyugodjék békében! Nagybecskere, 1907. május 23-án.

— **A temesvári kamara a torontáli ellen.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta e havi teljes ülését Vest Ede lovag. udvari tanácsos elnöklésével. Az ülésen Torontálból jelenvolt Kühn János (Nagybecskerek) és Fodor Sándor (Nagykikinda). Az ülés foglalkozott a torontáli iparkamara ügyével is az elnöki jelentés kapcsán. Vest Ede elnök ugyanis előadta, hogy a napilapokból eléggé ismeretes, hogy a külön torontálmegeyi kamara

alapítására irányuló és Nagybecskereken 5-6 évi megszakitással rendszeresen megújuló mozgalom ismét folyamatban van és már annyira haladt, hogy az emlékiratnak a kereskedelmi miniszter részére való átnyújtására küldöttséget is választottak. Habár — úgymond — a nagybecskereki törekvés nem vehető komolyan, miután tárgyi okok kerületünk széthasítását teljesen kizárják, még sem akarjuk azt hallgatással mellőzni, annál kevésbé, mert hiszen bennünket állásfoglalásra egyenesen kihív. Felkéri a kamarát, hogy az ebben az ügyben szükséges lépések megtételével bizza meg az elnökséget. A kérelemnek a teljes ülés egyhangulag eleget tett.

Természetes, a temesvári kamarának a maga szempontjából nem tetszhetik a torontáli külön kamara eszméje, hiszszük azonban, hogy a temesváriak egyoldalu és elfogult állásfoglalása nem lesz döntő befolyással a torontáli kamara ügyére, amelynek szükségét súlyos és alapos érvek támogatják.

— **Elhunyt gör. kel. plébános.** Mint Dinyásról részvételt vesszük a hirt. Nikolajevics Mihály ottani gör. kel. szerb plébános pünkösdi vasárnapján 83 éves korában 55 évi lelkészkedés után meghalt. Az elhunytat tegnapelőtt temették el nagy részvét mellett s a temetési szertartást Dolga Milán temesvári gör. kel. plébános vezegte Alexics Iván módosi és Petrovics Vasziile szerbszentmártoni plébánosok, valamint a segédlelkészek segédletével. Dolga Mihály szép beszédben bucsuztatta el az elhunytat, kiemelve, hogy több mint félszázadon át volt híveinek szerető lelkipásztora. A temetésen megjelent az ujpécsi róm. kath. plébános és káplán is, valamint nagyszámu gyászközönség. Az elhunytban Demetrovics Dusan nagybecskereki városi iktató apóst gyászolja.

— **A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak közgyűlése.** A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakszervelete ma este fél 9 órakor tartja a Pest-szállodában tavaszi rendes közgyűlést.

— **Öngyilkos tisztartó.** Egy valamikor szebb napokat látott, szerencsétlen embert kergetett tegnap az öngyilkosságba a legrettenetesebb csapás: a nyomor. Schneiderbauer Gyula ötvenöt éves györgyházai tisztartó valamikor dús gazdag földbirtokos volt, de elvesztette a vagyonát és azóta egyre rosszabbul ment a dolga. Ujabbán már alig tudott megélni, mert néhány hónap előtt el kellett hagynia a györgyházai báró Orczy-féle pusztát, ahol tisztartó volt. Ez elkésredetté, buskomorrá tette és elhatározta, hogy megvált az élettől. Tervét tegnap este végre is hajtotta: 1/4-10-kor Csáková közelében a Zsebelyről Bóka felé induló személyvonat elé vetette magát. A gépszörnyeteg a szerencsétlen ember fejét a szó szoros értelmében levágta. Az esetről értesítették a temesvári kir. ügyészséget, amely elrendelte a vizsgálatot.

— **Az országos vásár.** Ma folytatták az országos vásáron az állatvásárt, de már csak gyenge iránzat mellett folyt a szarvasmarhavásár. Ehelyett a lófőhajtás volt igen élénk s már ma nagy vásár volt lovakban. Elsőrendű lovak 1000—1200 koronával keltek, másodrendűek 6—800 koronával, míg az igáslovak 2—300 koronával. A lóvásár holnap is folyik, délután pedig megkezdődik a kirakó-vásár.

— **Pályázat ipari jutalomdíjra.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által a kamara kerülete (Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény megye) részére létesített 7, egyenkint 100 (egyszáz) koronát kitevő jutalomdíjra. A jutalomban részesülhetnek az oly ipari, illetve gyári üzomben munkában alkalmazottak, akik a következő minősítéssel bírnak: 1. Magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás. 3. Legalább 15 évi megszakitás nélküli működés ugyanazon iparváltalatnál, tanonc-évek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában, közműves stb. alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek. 4. A rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kerületbeli iparosok (gyárosok és kézműiparosok) ennél fogva felkértemek, hogy legkésőbb ez év június hó 15-ig azon munkásaikról, akik a fentiek szerint a szóban forgó jutalom odaítélésére ajánlhatók, az említett bizonyítékok bemutatása mellett az illetékes ipartestület utján tegyenek jelentést a kereskedelmi és iparkamarához. Tájékoztásul megjegyeztetik, hogy a jutalom s az erről szóló elismerő okmány karácsony táján fog az illető munkásnak fűnnevényes módon átadatni. A pénzügyminiszter 17455/1904. sz. a.

a „bicskások, baltások és tarisznyások” erdő-völgyes szép hazáját. És attól fogva a mágna származott egyik szép beszédet a másik után mondotta el legáció alkalmával. Nem is volt künn ez a mágna 24 éves koráig hazája határán kívül, pedig az anyja a külföldi magas arisztokráciához tartozó nő volt, de a sovínista férj oldalán előbb ennek is magyarrá kellett lennie.

Ez a mágna nek ma külföldön él, mint a monarchának egyik követé! És hogy ir ez ma is Magyarországról s mit szenved ez hazájáért fényes pozíciójában, az csak ő tudja! De szenved, mert szereti hazáját.

Eitertem a mi diákjainktól. Visszajövők hozzájuk. Nem kicsinyelem én le a mai kirándulásokot sem. Sőt! Szemben azzal, hogy ma oly lázas, öröletes hajszában élünk, mely csaknem a föld körfutásával versenyez: oly nagyank tartom, hogy hálátlansággal vádolnám magamat, ha e tárcámot meg nem írom.

Képzeliük el csak mi régebb kor emberei a mai generáció gyermekét, úgy a jó és rossz tulajdonságával; ideges, nyugtalan véréklatával; fegyelmezetlen türelmével... és a mai tanrendszerrel: akkor valóban hálás elismeréssel kell meghajolnunk azon tanárok oadaó jószágáért, akik feláldozva kényelmüket, megszokott nyugalmukat, kiránduló gyermekeink kísérelől szegődtek és őket utójában is tanították, védtek, óvtak, nemesítették. Ezen tettükkel eddigi nemes működésük virágos koszorujába egy újabb babérlevelet illesztettek, amelynél tartósabb csak a szülők és tanítványok hálája lesz.

Ha pedig tudjuk, mit jelent ma egy nagyobb tömeg utimarsal-sága, hogy kell kijárni a vasutat, összeállítani a menetrendet, csatlakozást; gondoskodni ételről, italról, lakásról; kényelemről, szórakozásról; fentartani a rendet, csendet — összetartani a széthúzó elemeket, pénzt kezelni, fizetni, számlálni és önzetlenül, örömmel, kedvvel, jó lélekkel, úgy mint egy szerető, gondos apa egyetlen gyermekeért: akkor a mi szeretett Burget József barátunk s gyermekeink tanárának oly hálával és elismeréssel tartozunk, amelyet se leírni, se kimondani nem lehet csak szívünk mélyében érezünk.

Sok ilyen tanárt e hazának s akkor hiszem, ha megváltozott is a világ képe: az új módi előnyére lesz ennek a rohanó kornak.

kelt rendelete értelmében az a beadvány, melyet a munkaadó ipari munkása megjutalmazása tárgyában intéz a kamarához, ugyszintén azok az iratok is, melyek a jutalom feltételeit képező körülmények igazolására szolgálnak, bélyegmentesen állíthatók ki. Ezek az iratokon fel kell azonban jegyezni, hogy kizárólag erre a célra állították ki és hivatkozni kell a pénzügyminiszter előbb idézett rendeletének számára is.

— A vasutasek nyári mulatsága. A magyar szent korona országai vasutas szövetségének helybeli kerülete szokásos nyári mulatságát, amely a legpompásabb nyári mulatságok közé szokott tartozni, folyó évben június hó 9 én Bégaszentgyörgy nagyközség parkjában tartja meg. A rendes vonatokon kívül egy külön személyvonat is fog közlekedni a mulatság napján Bégaszentgyörgyre, indul Nagybecskerek-Bégaparti állomásról délután 1 óra 15 perccor, vissza éjjel 12 órakor. Falragaszok útján hívják meg mulatságukra a város közönségét. A mulatság kezdete délután 3 óra. Belépő-díj 1 korona. Vonatok indulnak Nagybecskerek-Bégaparti állomásról délután 1 óra 15 perc, 5 óra 25 perc, — visszaindulnak Bégaszentgyörgyről délután 5 óra 34 p., éjjel 9 órakor és 12 órakor. Vasuti menetjegy ára Nagybecskerek-Bégaszentgyörgy II. o. 1 korona, III. o. 60 fillér. Nagybecskerek-Vámház-Bégaszentgyörgy II. o. 60 fillér, III. o. 40 fillér.

— A fővárosi Cabaret. A „Fővárosi Cabaret bonbonnière”, amely vidéki körútjában most Nagybecskerekre érkezett, már két estén művészi és szellemes műsorral szerzett élvezetet a nagybecskereki közönségnek. A társulat tagjai: László Rózi, Szécsi Magda, Balogh Erzs, Nyáray Antal, Kondor Ernő és Huszár Károly egyaránt kedves és szép dolgokat adtak elő finom művészettel. A programnak fűszerezői Nagy Endre mint conferencier és Hetényi Antal karmester, az ismert zeneszerző. A közönség pompásan és élvezettel mulatott az eddigi estéken s a mai estén bizonyára csak fokozódni fog az érdeklődés.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórna, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel alkalmazott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet. (1)

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

paratlan gyógyszerköz vérkeringési zavaroknál. 8392—300.29

Sport.

× Bajnokság Nagybecskereken. A magyar atletikai szövetség sportszempontból tudvalevőleg négy kerületre osztotta az országot s hogy a sport színvonalát a vidéken is emelje s az érdeklődést előmozdítsa, kerületi bajnokságokat rendez a sport minden ágában. A délmagyarországi kerületnek, melynek székhelye Arad, első ilyen bajnokságát a torontáli atletikai klub rendezi Nagybecskereken. A verseny a kardvívó bajnokság körüli lesz és pedig június 16-ikán. A becskereki lesz az első kerületi bajnokság az országban s így előreláthatólag nagy számmal gyűlnek össze Becskerekre a sportférjak.

× A nagybecskereki löverseny. Holnap lesz a nagybecskereki versenyek első napja, amely a tulajdonképeni löversenyt foglalja magában. A verseny iránt a kilátások a legkedvezőbbek s a pálya igen jó, úgyhogy ha az idő kedvező lesz, kiváló sportteljesítmény lesz része a közönségnek. Vasárnap lesz az üggetőverseny, amelyre szintén szép számú nevezések történtek s hasonló érdekességet ígér, mint a löverseny. A versenyek mindkét napon délután 3 órakor kezdődnek. Tribünjegy 2 korona, állóhely 60 fillér.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtti ülésén Justh Gyula elnöklésével folytatta a gazdasági cselektörvény tárgyalását.

Az első felszólaló ma Bottlik István volt, aki arról panaszkodott, hogy a javaslat milyen terhet ró a gazdákra. Mindazonáltal megszavazza a javaslatot abban a reményben, hogy később a kormány módot talál majd megfelelő új törvénnyel a terhek könnyítésére.

Kuszkó István is kifogásolja a súlyos terheket, melyeket szerinte a javaslat a gazdákra ró. A javaslatot azonban elfogadja.

Kelemen Soma is több kifogásolni valót talál a javaslatban, de azért elfogadja azt. A törvény intézkedésének ellenőrzésére, illetve megfelelő végrehajtásának betartására gazdasági felügyelői állások szervezését tartaná szükségesnek.

Goldis László hosszú szemelvényeket olvas föl Jászi Oszkárnak „Új Magyarország felé” című könyvéből a magyarországi súlyos gazdasági viszonyok illusztrálására.

A függetlenségi párt — Nem vagyunk erre az urra kíváncsiak — kiáltással kivonul az ülésteremből.

Goldis László végül kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Most szünet következett, amely után

Mezőssy Béla államtitkár szól a javaslatról s cáfolja a szocialistáknak a javaslat ellen felhozott érveit. A javaslatot elfogadja.

Mezősi Vilmos újjászervezett szocialista, a szocialista álláspontot fejtegeti a javaslat ellenében, amelyet nem fogad el.

Az ülés folyik.

A horvát kérdés.

Budapest, május 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pejacevich gróf horvát bán ma Budapestre érkezett s a képviselőházban hosszasan tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel a horvát kérdés dolgában.

Az osztrák választások.

Budapest, május 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgőnyzik: Az osztrák pótválasztások eredménye ma már nagyrészt ismeretes s az eredményekből konstatálható, hogy a pótválasztások a szociáldemokratáknak nagy erőt szereztek. Ma az osztrák parlament leg-erősebb pártja a szociáldemokrata párt, a mely már jelenleg is 84 mandátummal rendelkezik. Utána a keresztény-szocialisták következnek 66 mandátummal. A többi pártok eddig így oszlanak meg: német néppárti 27, német haladó 19, katolikus centrum 29, cseh klerikális 5., cseh radikális 7, olasz klerikális 10, szlovén klerikális 21, lengyel demokrata 24, lengyel konzervatív 21, lengyel néppárti 18, ruthén demokra 24, ruthén konzervatív 16.

A Margit-sziget a fővárosé.

Budapest, május 24. (A „Torontál” ered. táv.) Mint jó forrásból jelentik, József főherceg a Margit-szigetet eladta a fővárosnak s a kormány már dolgozik is a megvételre vonatkozó törvényjavaslaton.

A német császár utja.

Budapest, május 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Berlinből sürgőnyzik, Vilmos német császár június 14-ikén vagy 15-ikén a „Hobenzollern” yachton, amelyet a „Königsberg” páncélos fog kísélni, északtengeri útra megy egészen Helgolandig.

Az olasz költségvetés.

Budapest, május 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Római jelentés szerint Olaszország jövő évi költségvetését most állapították meg. A költségvetés szerint a bevétel 1938 millióra, a kiadás 1808 millióra van előirányozva, a fölösleg tehát 130 millió.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (okt. 1907.) . . . . . 21.02 — —
Rozs (október 1907.) . . . . . 17.60 — —
Zab (októberre 1907.) . . . . . 14.08 — —
Tengeri (júliusra 1907.) . . . . . 12.18 — —
Tengeri (májusra 1907) . . . . . 12. — —

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyiltér.*

Bégaszentgyörgyről történt elutazásunk előtt nem volt alkalmunk személyesen elbucszni, miért is ezton mondunk minden ottani ismerőseink és jóbarátainknak szívélyes Istenhözszódot.

Hajduska Joachim és neje.

502—1.1

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1907. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 40 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorokosi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

Egy a magyar és német nyelvet szóban és írásban bíró, egyszerűbb számadásban jártas, 40 éven aluli, megbízható, nős

≡ raktárnok ≡

allandó alkalmazásra kerestetik.

Szerb és román nyelvet is beszélő, gabona szakmabeliek előnyben részesülnek.

Cím a kiadóhivatalban.

(505—2.1)

Két teljesen elkülönített bejáratu
butorozott =
s z o b a
 villanyvilágítással kiadó.
 Deák Ferenc-utca 7. sz.
 482-x.8

Hirdetmény.

A Románpetre község 13058 holdnyi határára kiterjedő

vadászati jog

1907. évi augusztus hó 15-étől 1913. évi augusztus hó 15-ig terjedő 6 évre Románpetre községhez tartozó Románpetre község határában folyó évi június hó 6-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 151 korona.

A bérleti feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Románpetrén, 1907. május 21.

500-2.1

A községelöljáróság.

Nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat.

402/907. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott közhírré teszi, hogy a társulat védőtöltésin

termett fű

a társulat kiküldöttjei által a helyszínen kilométeres szakaszokban a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adni.

Az árverés június hó 3-án, hétfőn reggel 8 órakor veszi kezdetét a védőtöltés 0 kilométerénél, illetőleg Babatónál és folytatattatik a Szerbelemér, Szerb- és Tótaradác, Nagybecskerek és Lukácsfalva határaitokon átvonuló Tiszamenti védőtöltésen a 30,400 kilométerig, továbbá az alvó töltésen a társulati gyümölcsös végéig, június hó 4-én, kedden reggel 8 órakor pedig kezdődik az árverés a Tiszamenti védőtöltés 30,400 kilométerénél, illetve a régi 5. sz. örháznál és folytatódik a Bégamenti erzsébetlaki védőtöltésen az uradalmi vadászlakig, illetve a 47,460 kilométernél levő lukácsfalvai átjáróig.

Kelt Nagybecskereken, 1907. május hó.

499-3.2

Társulati igazgatóság.

GYAKORNOK kezdőfizetéssel

.. azonnal alkalmazást nyer egy helybeli nagyobb iparvállalatnál.

Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbítja.

828. sz. 1907.

504-1.1

Hirdetmény.

Alibunár község elöljárósága a községi képviselőtestületnek 69/907. és 29/907. kgy. és a törvényhatóságnak 92/4. 907. kgy. számú határozatai alapján a községi dűlőutakat, a község tulajdonát képező legelőt és szántókat, valamint az adományozott és elfoglalt (usurpált)

házhelyeket és kerteket

a telekkönyvi állapotnak megfelelőleg okleveles mérnökkel felmérteni és térképezettni kívánja; ezen munkát vállalat útján leendő biztosítására ajánlati árlejtést hirdetünk s az ajánlatok beadására határnapul folyó évi június hó 20-ikának déli 12 órája tüzetik ki.

A részletes feltételek a községi jegyzői irodában a kívánatos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Alibunáron, 1907. évi május hó 23-án.

Az elöljáróság.

Irnok.

A jegyzői teendőiben jártas egyén évi 800 korona fizetéssel

azonnal alkalmazást nyerhet.

Kérvények alulírottához adandók be.

Perlasz, 1907. évi május hó 23-án.

Vuchetich Árpád,

5 1 2.2 jegyző.

914. szám. 1907.

503-1.1

Hirdetmény.

A szenthuberi körjegyzőséghez tartozó Szenthubert, Károlyliget és Soultour községek határában 1907. évi augusztus hó 15-től 1913. évi augusztus hó 15-ig gyakorolható

vadászati jog

a következő helyeken, sorrendben és időben megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni:

1. Szenthuberten: 1907. évi június hó 23-án d. e. 8 órakor;

Soultouron: 1907. évi június hó 23-án d. e. 10 órakor;

3. Károlyligeten: 1907. évi június hó 23-án d. u. 3 órakor, mindenütt a község-ház tanácstermében.

A részletes feltételek alulírt körjegyzői irodájában megtudhatók.

Szenthubert, 1907. évi május hó 23.

Fulda Károly,

körjegyző.

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

28-x.44

XXVI-İK MAGYAR KIRÁLYI

JÓTÉKONYCÉLU ALLAMSORSJÁTÉK.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékonycélokra fog fordíttatni. Ezen sorsjátéknak 11969 nyeresége 365.000 korona összegben készpénzben.

FŐNYEREMÉNY 150.000 KORONA. továbbá:

1 főnyeresemény	20.000 K.	5 nyeresemény a	2.000 K.	300 nyeresemény a	50 K.
1 "	10.000 "	10 "	1.000 "	1500 "	20 "
1 "	5.000 "	150 "	100 "	10000 "	10 "

Huzás visszavonhatatlanul 1907. évi június hó 28-dikán.

Egy sorsjegy ára négy korona.

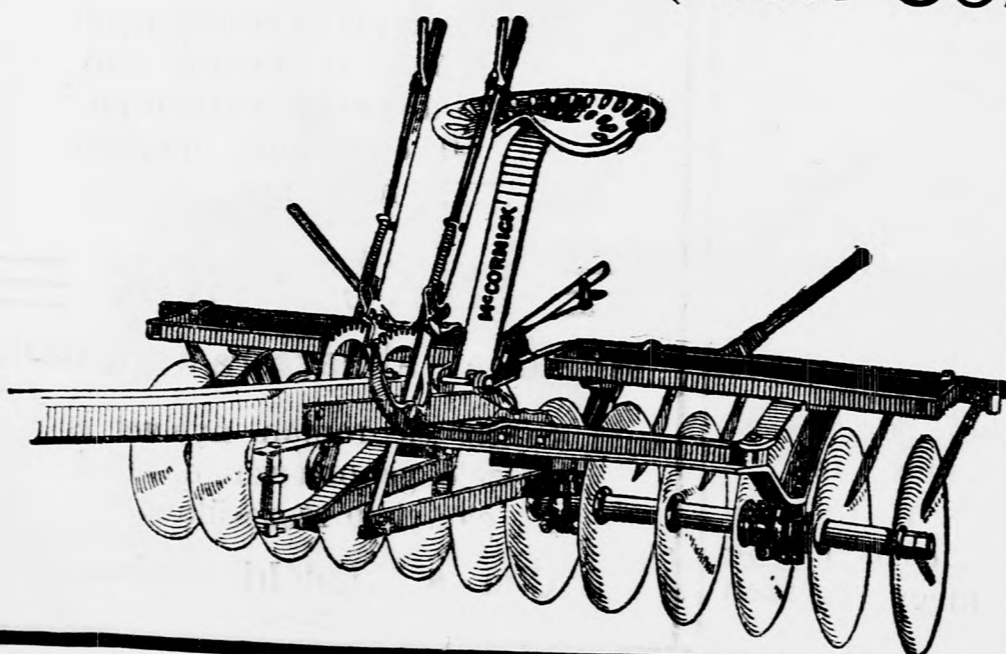
Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben.

411a-44

MAGYAR KIR. LOTTÓJÖVEDÉKI IGAZGATÓSÁG.

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek
 Ganz és Tsa r. t. motorai, malomberendezései és gőzekeinek
 Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legújabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárókra.

Javítások, öntvények gyorsan és olcsón elkészíttetnek.

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minőségben.

Iroda: Telefon 106.

Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntöde

Braun és Prandell.

389-52.5